

Meerjarenplan 2014-2019 en budget 2014 – toespraak namens de deputatie – 19/11/2013 "De provincie als loyale partner van de gemeenten"

Mijnheer de voorzitter van de Provincieraad, mijnheer de Provinciegouverneur,
collega's uit de raad en de deputatie,
mijnheer de provinciegriffier,

Inleiding

Bij de start van de budgetbesprekingen schrijf ik mij graag in in de traditie om namens de deputatie deze vergadering toe te spreken en de krachtlijnen van het provinciale beleid voor deze legislatuur toe te lichten. Inderdaad, hoewel Oost-Vlaanderen als pilootbestuur reeds in 2013 startte met de toepassing van de BBC-regelgeving, wordt nu voor het eerst een allesomvattend meerjarenplan voorgelegd aan deze vergadering.

Samen met mijn collega's gedeputeerden stel ik u gaarne het meerjarenplan 2014-2019 en het budget 2014 voor. Het is in bijzondere omstandigheden tot stand gekomen. Het budget 2014 bijvoorbeeld is een 2de versie nadat de Vlaamse regering zonder enig overleg een zware ingreep deed in het Provinciefonds, ongeveer 6 miljoen euro per jaar.

Ik stel u dat meerjarenplan en het budget namens de deputatie voor. We hebben het werk natuurlijk niet alleen gedaan. De deputatie dankt dan ook uitdrukkelijk onze provinciale administratie die onder de leiding van de provinciegriffier, de financieel-beheerder en onze financieel adviseur samen met het MAT, de griffie en de vele medewerkers betrokken waren bij de voorbereiding van documenten.

Conform de geest van de BBC-wetgeving zijn op basis van de bevindingen van een omgevingsanalyse, de beleidsdoelstellingen voor de periode 2014-2019 bepaald. Deze beleidsdoelstellingen willen we realiseren middels actieplannen en acties, waaraan de nodige budgetten zijn gekoppeld. Dit alles is vervat in de voorliggende documenten, die mee het debat van de komende weken zullen helpen stofferen. De documenten moeten de raad faciliteren om te kunnen sturen op hoofdlijnen, wat niet altijd een evidentie is.

De nieuwe planperiode van zes jaar vormt een trendbreuk met het verleden, waarbij de klemtoon op de jaarlijkse budgetten lag en het meerjarenplan zich beperkte tot het aantonen van een financieel evenwicht de volgende 3 jaar.

1 missie – 1 visie -- 3 kernwaarden – 3 merkpijlers – 10 prioritaire doelstellingen

Het volledige planningsproces is omstandig beschreven in de inleidende tekst bij het meerjarenplan. Daarin kan u lezen hoe we vanuit onze **missie** (uit het provinciedecreet) onze **visie** voor het meerjarenplan 2014-2019 verwoorden : "Als toekomstgerichte organisatie willen we in nauwe samenwerking met andere partners werken aan een innovatief, creatief en duurzaam Oost-Vlaanderen." Deze visie vormt de leidraad voor ons beleid, waarbij we **3 kernwaarden** voor ogen houden : open, betrokken en stimulerend.

Het beleid van de provincie steunt op **3 merkpijlers** :

- Innovatie, creativiteit en duurzaamheid
- Een beleid op maat
- Een toekomstgerichte organisatie

Voor 2014-2019 schuiven we **10 prioritaire beleidsdoelstellingen** naar voor :

1. Bijdragen aan een competitief agrocomplex door het creëren van ontwikkelingskansen en het aanleveren van landbouwkundige adviezen
2. Nieuwe impulsen geven aan de Oost-Vlaamse economie en Oost-Vlaanderen uitbouwen tot een multifunctionele kennisregio en een logistieke topregio
3. Bijdragen tot de kwalitatieve uitbouw van fietsnetwerken en netwerken voor voetgangers
4. Het integraal waterbeleid coördineren
5. Het cultuuraanbod diversifiëren en spreiden en de kwaliteit en de toegankelijkheid ervan bewaken en verhogen
6. De klimaatverandering aanpakken
7. Sport en recreatie afstemmen op de sectoren natuur, milieu en ruimtelijke ordening
8. Dag-, verblijfstoerisme en recreatie stimuleren, ondermeer door het bovenlokaal aanbod uit te breiden en te ontwikkelen op een duurzame en kwaliteitsvolle manier
9. De kwaliteit en de toegankelijkheid van het aanbod welzijn en zorg verhogen
10. Sociale beleidscyclus ondersteunen op maat en de sociale kaart uitbouwen tot referentiedatabank 'Welzijn' voor professionelen en burgers

Hierbij wil ik graag een niet onbelangrijke kanttekening plaatsen : het beperken van het aantal prioritaire beleidsdoelstellingen moet de raad toelaten om het beleid te sturen op hoofdlijnen, wat echter geenzins betekent dat de niet-prioritaire beleidsdoelstellingen ondergeschikt zouden zijn aan de prioritaire. De niet-prioritaire beleidsdoelstellingen met actieplannen en acties zijn beschikbaar via intranet, (link is meegegeven in de documentatie).

Ruimte creëren voor nieuwe initiatieven

In 2013 werd het beleid van de vorige legislatuur gecontinueerd, waarbij ruimte voor nieuw beleid gecreëerd werd door de beschikbare budgettaire middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten. Het voorliggende meerjarenplan 2014-2019 toont aan dat, ondanks de moeilijke omgevingsfactoren, er toch tal van nieuwe initiatieven kunnen opgestart worden, zonder de fiscale inkomsten te verhogen of draconische besparingsmaatregelen te moeten doorvoeren.

Sinds 2001 zijn de provinciale belastingstarieven ongewijzigd gebleven, (enkel de indexatie wordt toegepast). De belastingdruk per inwoner budget 2014 ligt enkel in Vlaams-Brabant iets lager (-3%) dan in Oost-Vlaanderen; in de drie andere provincies is de belastingdruk merkkelijk hoger.

De voorbije jaren werden tal van investeringen gefinancierd met eigen middelen, waardoor de uitstaande schuld kon afgebouwd worden. Zo bedroeg de schuld bij de start van de vorige legislatuur 208.5 mln EUR; per 1 januari 2013 is die teruggedrongen tot 162,2 mln EUR.

Gecombineerd met de gunstige rentevoorwaarden voor de resterende schuld daalden de schulduitgaven significant.

De in het verleden gehanteerde strikte budgetnormen lieten ook toe om zowel personeelskosten als werkingskosten te beheersen; een werkwijze waarmee je als bestuur niet altijd lof oogst, maar die wel toelaat om ook voor 2014-2019 een zowel ambitieus als financieel sluitend meerjarenplan op te maken. De raadsleden die een lokaal mandaat uitoefenen kunnen getuigen dat dit in de huidige economische constellatie geen evidentie is. In onze financiering is het ook zo dat we vanuit Oost-Vlaanderen naar een zo groot mogelijke hefboomwerking zoeken via het inzetten van Europese en Vlaamse middelen. Door consequent aan onze eigen co-financieringsverplichting te voldoen, willen we in Oost-Vlaanderen geen Vlaamse en Europese middelen laten verloren gaan en dat zowel op het vlak van plattelandsbeleid als de klassieke Europese programma's. Onze expertise staat tevens ten dienste van de gemeenten, die trouwens op een recente studiedag daaromtrent ruim vertegenwoordigd waren.

Merkpijler innovatie, creativiteit en duurzaamheid

Het meerjarenplan focust met de eerste merkpijler op innovatie, creativiteit en duurzaamheid, niet alleen als leidraad binnen onze organisatie, maar ook door kansen te bieden aan anderen om innovatief en creatief te zijn. Duurzaamheid is sowieso een rode draad die in alle provinciale acties verweven zit. Er is ruimte gecreëerd voor vernieuwend beleid.

- *Daq- en verblijfstoerisme en recreatie*
De ontwikkeling van een kwaliteitsvol en duurzaam toerisme blijft centraal staan met als uitgangspunt 'Oost-Vlaanderen beleven'.
Oost-Vlaanderen zet al jarenlang sterk in op haar bovenlokale recreatiedomeinen. De komende legislatuur willen we dit aanbod uitbreiden door samenwerking en/of gefaseerde overname van bovenlokale (gemeentelijke) domeinen, ten einde een meer gebiedsdekkend aanbod te realiseren.
- *Naar een competitief agrocomplex* Via ondersteuning van landbouw en sierteelt, via onderzoek naar ontwikkelingskansen op grotere schaal enerzijds en via landbouwverbreding en bioteelt anderzijds, willen we verder bijdragen tot een concurrentieel sterk geheel van landbouwactoren.
- *Ruimtelijke Planning: participatie verhogen*
Onze kerntaak inzake de realisatie van een duurzame ruimtelijke ordening willen we verder invullen met extra aandacht voor participatie en communicatie bij planprocessen, waardoor een groter draagvlak en een meer efficiënte realisatie van de plannen mogelijk wordt.
- *Klimaatneutraal in 2050*
Dát is de ambitie van Oost-Vlaanderen. Om de klimaatverandering aan te pakken, ontwikkelt de Provincie een geïntegreerd, beleidsdomeinoverschrijdend klimaatactieplan waarin de inspanningen van alle maatschappelijke actoren een plaats krijgen. We willen hierin een voorbeeldrol vervullen, ook inzake ondersteuning van de gemeenten.

Elementen om deze ambitie waar te maken zijn o.m. het project 'Oost-Vlaanderen Energielandschap', het naleven van het lokaal Kyoto-protocol, de verdere uitbouw van het Steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen, maar ook de investeringen in duurzame energie en onderhoud van het eigen patrimonium, erosiebestrijding, de promotie van duurzame mobiliteit, ... vinden een plaats in het klimaatactieplan.

De overname van de Regionale Landschappen vormt een opportuniteit om verder in te zetten op geïntegreerde natuurontwikkeling. Ook de Bosgroepen zijn een hefboom om dit beleid nog concreter gestalte te geven.

- Kwaliteitsvol onderwijs

We willen blijvend inzetten op betaalbaar, behoeftedekkend en kwaliteitsvol provinciaal onderwijs. Uiteraard proberen we de kostprijs in de hand te houden zonder in te boeten op de kwaliteit. Heel concreet worden niet-gesubsidieerde functies zoveel als mogelijk in de subsidiëring opgenomen en "benchmarken" we ons met het gemeenschapsonderwijs. Het zal u niet ontgaan zijn dat momenteel een werkgroep zich buigt over het fusioneren van de verschillende officiële onderwijsnetten (gemeenschaps-, provinciaal en gemeentelijk onderwijs). Hoewel de bevoegdheid om onderwijs in te richten in de interne staatshervorming uitdrukkelijk aan de gemeenten en provincies toegekend bleef, lijkt minister Smet hier nu al te willen op terugkomen. Dit dossier wordt via o.m. via POV met argusogen opgevolgd.

- Onderzoek en innovatie

Oost-Vlaanderen is een provincie 'waar kennis werkt', een mooie baseline die we ook deze bestuursperiode willen waarmaken, o.m door de ontwikkeling van de bio-te ondersteunen, de proefcentra hun innovatieve rol bij de verdere ontwikkeling van land- en tuinbouw te laten spelen, innovatieve toepassingen in de toeristische sector te ontwikkelen en in te zetten op de innovatieve kracht van nieuwe sporten (bijv. bouldering, Padel) en vernieuwende ideeën binnen de sport- en beweegparticipatie.

Merkpijler : een beleid op maat – interbestuurlijke en gebiedsgerichte samenwerking

Met de tweede merkpiljer willen we als provinciebestuur een 'partner', een knooppunt in een genetwerkte samenleving zijn, ten dienste van iedereen. Via onze gebiedsgerichte werking zoeken we oplossingen op maat van de subregio's en willen we een betrouwbare partner zijn van de lokale besturen. Samen met hen willen we een beleid op maat ontwikkelen. In onze missie hebben we daarom expliciet gewezen ook op de bovenlokale taakbehartiging, de taken op verzoek van andere overheden en het nemen van initiatieven met het oog op gebiedsgerichte samenwerking tussen besturen in een regio.

Zo maken we talrijke initiatieven op het terrein mee mogelijk. Denk maar aan de (her)aanleg van fietspaden en trage wegen, de organisatie van bovenlokale sportinfrastructuur, de ondersteuning van bibliotheken, enz.

De provincies spelen een sleutelrol in de wisselwerking en afstemming tussen het Vlaamse niveau en de lokale besturen. De provincie als afstemmend intermediair niveau. Een sterk partnerschap in open dialoog tussen Vlaanderen, de provincies en de lokale besturen, draagt bij tot een slagkrachtige overheid en een vereenvoudigd en transparant bestuur. We kunnen

enkel hopen dat het voluntaristisch beleid dat uit ons meerjarenplan spreekt, ook terug te vinden is in de beleidsplannen van Vlaanderen. De recente ervaringen, (o.a. rond het provinciefonds), laten soms anders vermoeden.

- Logistieke topregio
We willen de ligging en transportinfrastructuur maximaal benutten als hefboom om de provincie uit te bouwen tot een multifunctionele kennisregio en logistieke topregio, (o.m. door een actieve deelname in de ontwikkelingen in de twee Oost-Vlaamse zeehavengebieden en grensoverschrijdende en Europese samenwerking). Ook het internationaal gericht beleid en het stimuleren van innovatief zelfstandig ondernemerschap moet bijdragen tot de economische veerkracht.
- Trage mobiliteit aan snel tempo
Ook in 2014-2019 zijn omvangrijke budgetten ingeschreven om fiets- en trage wegenbeleid te faciliteren, (o.a. voor langeafstandsfietspaden, de realisatie van een gebiedsdekkend en veilig geïntegreerd fietsnetwerk en de ondersteuning en advisering van gemeenten rond de aanleg van trage wegen).
- Integraal waterbeleid
Het provinciaal waterbeleid blijft gericht op een duurzame oplossing van waterkwantiteitsproblemen en een ecologische en landschappelijke herwaardering van het watersysteem. Daartoe willen we vanaf midden 2014 het beheer overnemen van een groot deel van de gemeentelijke waterlopen.
- Sport en natuur, hand in hand
De Provincie legt de focus op natuurgebonden sporten met o.m. een verdere ontwikkeling van routes en netwerken, (loopomlopen, mountainbikeroutes, ruiterspaden, ...), en op een coördinerende en ondersteunende rol bij de uitbouw van bovenlokale natuurgebonden sportinfrastructuur en –projecten.
Via een geïntegreerd sportbeleid willen we de sportparticipatie voor mensen met een handicap verhogen.
- Cultuur: voor ieder van ons
Ondanks de beperkingen voor dit beleidsdomein conform de interne staatshervorming zetten we verder in op cultuur met bijzondere aandacht voor erfgoed, impulsbeleid en kwaliteitsbevordering.
Oost-Vlaanderen is een plek waar cultuur goed gedijt en dat willen we graag verder stimuleren, o.m. door het uitschrijven van cultuurprijzen, het bieden van podiumkansen, de organisatie van wedstrijden en het subsidiëren van bovenlokale projecten.
Met een maximale geografische, thematische en sociale spreiding van het cultuuraanbod brengt de Provincie kwaliteitsvolle cultuurbeleving tot bij de Oost-Vlamingen in hun buurt. De provinciale culturele instellingen en musea geven het goede voorbeeld: toegankelijke maar kwalitatieve cultuur, met lage drempels.
We drijven de komende jaren de inspanningen op om het erfgoed in Oost-Vlaanderen op een kwaliteitsvolle manier te bewaren en toegankelijk te maken voor het publiek.
- Het welzijn van de inwoners, onze zorg
De initiatieven binnen de sectoren welzijn, gezondheid, jeugd, wonen en

ontwikkelingssamenwerking zijn gericht op het vrijwaren van de maatschappelijke grondrechten voor alle individuen in Oost-Vlaanderen en in het bijzonder voor kwetsbare en achtergestelde groepen. Dat vertaalt zich in acties om de toegang te verhogen tot het recht op sociale dienstverlening, behoorlijk wonen, aangepast werken en culturele en maatschappelijke ontplooiing.

Consequent aan de afspraken die gemaakt zijn in het kader van de interne staatshervorming werken we voortaan vooral rond dataverzameling, opsporen van blinde vlekken en impulsbeleid.

De focus in de realisatie van de doelstellingen ligt dus enerzijds op het ondersteunen van de sociale beleidscyclus op maat en het uitbouwen van de sociale kaart tot referentiedatabank voor professionelen en burgers, en anderzijds het verhogen van de kwaliteit en de toegankelijkheid van het aanbod welzijn en zorg.

Onze engagementen t.a.v. het zuiden wordt verder gehonoreerd in de 0,7% van het budget.

- *Een leefbaar platteland, aantrekkelijke steden*

De provincie bouwt verder mee aan een leef- en beleefbaar platteland. Begeleiding, financiële ondersteuning en sensibilisatie van belangrijke spelers op het terrein vormen daarbij de pijlers (o.m. via het Leader-project en het Vlaams Programmadocument voor Plattelandsontwikkeling). Samenwerking met de gemeenten is hierbij belangrijk.

Door de opmaak van integrale kwalitatieve uitvoeringsplannen en de opstart van strategische projecten zet de Provincie in op aantrekkelijke en leefbare steden.

- *Bevoorrechte partner van gemeentebesturen*

De Provincie blijft in belangrijke mate de Oost-Vlaamse gemeentebesturen ondersteunen op diverse terreinen. Ovinob (bibliotheken), Erfgoedinzicht (het vroegere Move), eGov (ICT-ondersteuning lokale besturen), OBAC (vorming), fietspaden, trage wegen,... zijn hiervan sprekende voorbeelden, die door de mensen op het terrein ten zeerste gewaardeerd worden.

Onze dienstverlening naar de gemeenten willen we uitbreiden door logistieke en personele inzet bij technische dossiers, door mogelijkheden tot samenaankoop te faciliteren en door op te treden als opdrachtcentrale. Onze dienstverlening willen we bundelen in een éénloketsysteem om de efficiëntie en de bereikbaarheid te verhogen.

Een toekomstgerichte organisatie

De Provincie wil vanuit de principes van Het Nieuwe Werken verder evolueren naar een resultaatgerichte organisatie waar de vraag van de klant centraal staat en waar personeelsleden efficiënt en aangenaam kunnen samenwerken voor een goede dienstverlening. De verdere uitbouw van een geïntegreerd digitaal informatiebeheerssysteem en een flexibele organisatie moeten de focus op het klantgericht zijn nog verhogen.

- *Nieuw provinciehuis*

De plannen voor de centralisatie van de provinciale diensten zoals opgenomen in het meerjarenplan zijn ondertussen door de feiten al achterhaald. Aan de provincieraad

wordt machtiging gevraagd om voluit te gaan voor de site "Leopoldskazerne". Dit werd inmiddels uitgediept in de centrale commissie en wordt ter stemming voorgelegd op 20 november. We denken dat deze nieuwe oriëntatie de meeste mogelijkheden biedt om de schaalvoordelen uit de centralisatiebeweging maximaal te realiseren. De budgettaire impact van deze optie zal in een eerste reeks budgetwijzigingen meegenomen worden; op basis van de schattingsverslagen van het patrimonium dat we te gelde kunnen maken (o.a. het volledige Zuidcomplex) zal de impact op de staat van het financieel evenwicht positief zijn.

- Communicatie

Uit onderzoek blijkt trouwens dat burgers inderdaad de provincie niet zo goed kennen maar wie met onze administratie in contact komt is wel tevreden over de dienstverlening en de efficiëntie. En dat willen we zo houden.

Oost-Vlaanderen wil door een geïntegreerde promotie van haar troeven de provincie nationaal en internationaal op de kaart zetten. Hierdoor trekt ze potentiële bewoners, bezoekers, bedrijven, investeerders en talent aan.

De cijfers

Meerjarenplan 2014-2019

- **Schema M1 -het financieel doelstellingenplan 2014-2019** toont de ontvangsten en uitgaven (exploitatie, investeringen en andere) per beleidsdomein en uitgesplitst tussen prioritaire beleidsdoelstellingen en overig beleid.
De exploitatie-uitgaven stijgen van 223.9 mln EUR in 2014 naar 242.8 mln EUR in 2019 (+8.4 %), waarmee we aantonen dat een toch wel ambitieus beleid mogelijk is met een strikte beheersing van de uitgaven. We zetten onze inspanningen naar beheersing van het personeelscontingent verder. We gaan ervan uit dat maximaal 2 op 3 gepensioneerden zullen vervangen worden, en willen het door efficiëntiewinsten (centralisatie, HNW) met minstens 25 VTE minder kunnen doen. De exploitatie-ontvangsten evolueren van 240.7 mln EUR naar 261.7 mln EUR (+8.7%).
In de periode 2014-2019 worden voor ruim 227 mln EUR investeringen voorzien, detail hiervan is terug te vinden in het detail per investeringsenveloppe.
Ondanks het ambitieuze investeringsprogramma stijgt de schuld slechts zeer beperkt (zie schema TM2 -van 162.2 naar 173 mln EUR of +6.6%). Nieuwe schulden zullen, gelet op de huidige marktomstandigheden, een kortere looptijd hebben; bovendien is het de bedoeling om naast de klassieke leningen mogelijk gebruik te maken van alternatieve financiering (thesauriebewijzen, obligatieleningen,...) waardoor de schuldportefeuille verder geoptimaliseerd kan worden.
- **Schema M2 – de staat van het financieel evenwicht** toont de financiële haalbaarheid aan van het voorliggende meerjarenplan.
Het resultaat op kasbasis is voor elk jaar groter dan nul, (telkens ruim 7 mln EUR). De totale ontvangsten volstaan elk jaar om de totale uitgaven te dekken, (het korte termijnevenwicht).
De autofinancieringsmarge is eind 2019 groter dan nul. Het saldo van de exploitatie

(ontvangsten – uitgaven) volstaat om de schuldlasten (aflossingen en intresten) te financieren, (het lange termijn evenwicht).

De dubbele evenwichtsvoorwaarde is strikter dan in de vorige regelgeving, wat duidelijk geïllustreerd wordt door de persberichten over de moeilijkheden die de lokale en provinciale besturen ondervinden om een sluitend meerjarenplan voor te leggen. In Oost-Vlaanderen is gewikt en gewogen om de plannen ook budgettair te kunnen inpassen; wat in eerste instantie gelukt is. Ik kom later terug op het provinciefonds.

Budget 2014

De financiële nota bij budget 2014 stemt logischerwijs perfect overeen met de cijfers 2014 uit de financiële nota bij het meerjarenplan. Uit de mipschema's M1 en M2 worden de budgetcijfers 2014 geëxtraheerd in :

- Schema B2 – exploitatiebudget 2014
 - de exploitatieontvangsten bedragen 240.7 mln EUR. 57.5% van de ontvangsten worden via de fiscaliteit gerealiseerd, 34.3 % zijn wedde- en werkingssubsidies.
 - de exploitatie-uitgaven bedragen 223.9 mln EUR. De personeelskosten vertegenwoordigen 39.1% van de uitgaven, het gesubsidieerd onderwijzend personeel 23.3%. Werkingssubsidies (16.1 %) en goederen en diensten (18.4%) zijn de andere grote uitgavencategoriën.
- Schema B4 – transactiekredieten voor investeringsverrichtingen
 - belangrijke investeringsprojecten voor 2014 zijn o.m. :
 - aankoop Leopoldskazerne : In de bestemde gelden is 19.7 mln gereserveerd voor provinciehuis Gent Zuid. Via een aanpassing van het meerjarenplan kan een deel van de middelen ingezet worden voor de financiering van de aankoop Leopoldskazerne
 - kwalitatieve uitbouw fietsnetwerken (6.6 mln EUR)
 - waterbeheersing (2.4 mln EUR)
 - investeringen onderwijs (9.4 mln EUR)
 - investeringen sport en recreatie (6.7 mln EUR)
 - restauratie Caermersklooster (1.6 mln EUR)
 - ICT (3.5 mln EUR)
 - Participatie Gents Havenbedrijf (0.5 mln EUR per jaar, eventueel te verhogen naargelang de evolutie van de bugettaire ruimte)
- Schema B5 – liquiditeitenbudget met resultaat op kasbasis van 7,18 miljoen euro. De BIO 2014 toont een grafisch indeling van zowel de exploitatie-ontvangsten als – uitgaven.

De Provincies werkten de voorbije twee jaar op een constructieve wijze samen met Vlaanderen aan de uitvoering van de Vlaamse interne staatshervorming, die uiteindelijk leidde tot een bestuursakkoord met Vlaanderen en een financiële verevening via het Provinciefonds voor taken die van bestuursniveau wisselden. Voor Oost-Vlaanderen betekende dit een minderontvangst van 9.3 mln EUR per jaar, die werd verwerkt in het mjp 2014-2019. Dit was onderhandeld, afgesproken en als goede partners hebben we die verevening ook consequent verrekend en doorgerekend in onze cijfers. Maar op het moment dat alle provincies zowat rond waren met de opmaak van de meerjarenplannen besliste de Vlaamse regering om zonder enig overleg nog maar eens een slordige 20 mln EUR uit het provinciefonds 2014 weg te snijden, het saldo van de dotatie 2013 pas in 2015 uit te betalen ,(is dat niet het verwijt van sommigen aan de federale overheid), en de dotatie voor 2014 niet te indexeren. Gelukkig zalfde de Vlaamse regering ook : vanaf 2015 wordt het provinciefonds opnieuw geïndexeerd, zij het vanaf de bedragen die voor 2014 toegekend werden. Of met andere woorden ook de komende jaren en eigenlijk definitief wordt er na de verevening nog eens extra 6 mln per jaar weggeknipt.

De impact op het meerjarenplan is niet te onderschatten : grosso modo verliest Oost-Vlaanderen met 1 pennentrek 6 mln EUR per jaar. De impact voor 2014 is reeds verwerkt in het meerjarenplan. Voor 2015 - 2019 zal dit via een budgetwijziging moeten gebeuren. Het advies van Vlabest dd. 11-10-2013 op deze maatregel spreekt boekdelen. Ik citeer :

"VLABEST betreurt dat over de beslissing om het Provinciefonds voor 2014 drastisch in te perken, geen voorafgaand overleg is gepleegd met de betrokken besturen. De Raad vindt dat de manier waarop deze beslissing is genomen, indruist tegen de basisprincipes van behoorlijk bestuur en van behoorlijke omgang tussen bestuursniveaus. Deze werkwijze schendt niet enkel alle in het verleden afgesloten pacten, afsprakennota's en bestuursakkoorden, maar gaat ook in tegen de eigen regelgeving en beloftes.... De werkwijze verstoort specifiek de gezonde financiële verhoudingen, waarbij de voorspelbaarheid van de geldstromen van cruciaal belang is voor een de tijdige financiële planning.... Tot slot en meest fundamenteel: de memorie van toelichting bevat geen enkele beargumentering voor de beslissing. Samen met een aantal andere besparingen in sectorale geldstromen (bijvoorbeeld op het vlak van 'toegankelijkheid en gelijke kansen', 'sociaal beleid, regionaal welzijnsoverleg, vrijwilligerswerk', 'milieuconvenant', 'landschappen', ...) zorgt dit voor heel veel ongerustheid op provinciaal niveau. Dit werkt heel demotiverend ten aanzien van de vele bestuurders en ambtenaren die werken aan de invulling van de huidige provinciale taakstelling.."

Het is niet makkelijk om niet cynisch te worden bij dergelijke praktijk : via BBC wordt gehamerd op lange termijnplanning, doelstellingen formuleren, etc., maar de eerste de beste gelegenheid is goed om dat hele planningsproces budgettair naar af te sturen. Een persoonlijke bedenking : misschien moet Vlaanderen dat hele provinciefonds maar schrappen, dan is er ten minste zekerheid voor de provincies dat zij zelf voor hun inkomsten dienen in te staan, en hoeven we ons niet langer een kind te voelen dat afhankelijk is van het humeur van vadertje voor het krijgen van zakgeld.

Het is onmogelijk om het meerjarenplan 2014-2019 te bespreken zonder kort stil te staan bij de toekomst van ons bestuursniveau. De tijdsgeest is wat ze is, en momenteel zijn de voorstanders van het provinciale bestuursniveau wat in het defensief gedrongen (eufemisme?). De volgende Vlaamse regering zal ongetwijfeld werken aan een verdere interne staatshervorming, en het is nog maar de vraag of en welke rol daarin voor de provincies is weggelegd. Ik wil hierbij een lans breken om toch goed te bezinnen alvorens te beginnen. De provincies hebben een lange historiek. Voor sommigen een Napoleontisch overblijfsel. Die kennen hun geschiedenis niet goed. Provincies zijn één van de eerste "democratische" instellingen in de lage landen. Niemand kan echter voorbij gaan aan de prestaties die ze de voorbije decennia neergezet hebben. Ik ga hier geen opsomming van al onze verwezenlijkingen geven. Vraag maar aan de lokale besturen, de middenveldorganisaties uit zowat alle maatschappelijke geledingen,... wat het belang is van de provincie voor de realisatie van tal van initiatieven die een samenleving echt meerwaarde bieden. We doen soms te veel te weinig, maar Mahatma Gandhi parafraserend : "het is erg belangrijk dat we het doen".

Ook wij zijn voorstander om als provinciaal bestuursniveau onze relevantie steeds opnieuw te toetsen aan de maatschappelijke ontwikkelingen, (geen enkel bestuursniveau mag zich aan deze toetsing onttrekken). Met de interne staatshervorming en de daaruitvoortvloeiende herschikking van taakstellingen is dit ook in de praktijk gebracht, getuige de inkrimping van de provincieraad naar 72 leden en geplande reductie van 6 naar 5 gedeputeerden;

Daarbij blijf ik er van overtuigd dat de 5 vlaamse provincies de juiste schaalgrootte hebben om als intermediair bestuur tussen het lokale en het Vlaamse bestuursniveau te functioneren. Zolang de vorming van grotere, bestuurskrachtige gemeente, toch een hoeksteen van het witboek interne staatshervorming, niet gerealiseerd kan worden, is zo'n intermediair niveau onontbeerlijk. En dan mag het duidelijk zijn dat 17 of meer streekbesturen geen meerwaarde zullen bieden voor de huidige 5 provincies, wel integendeel. Tenzij het principe van "divide et impera" een verborgen agendapunt van de Vlaamse plannenmakers zou zijn, lijkt een correcte invulling van het provinciale bestuursniveau een veel efficiëntere oplossing.

2013 was geen gemakkelijk jaar voor de provincies. Er was de interne staatshervorming met de goedkeuring van een bestuursakkoord en een financiële verevening. 9,2 miljoen werd vanuit Oost-Vlaanderen naar Vlaanderen overgeheven. Dit werd verrekend via een voorafname op het Provinciefonds. Zonder enig overleg werd nog eens 6 miljoen euro weggeknipt voor onze provincie. Ook voor de komende jaren is dat het geval. Voor de persoonsgebonden bevoegdheden hebben we een gesloten taakstelling, voor de grondgebonden bevoegdheden een open taakstelling. Pogingen om de bestuurlijke verrommeling in Vlaanderen aan te pakken met een éénzijdige focus tot het provinciaal bestuursniveau. De bijna 600 andere spelers op het intermediair niveau bleven buiten schot. Toch blijft de provincie zolang er 308 gemeenten bestaan in Vlaanderen een noodzakelijke partner voor de lokale besturen. Recentelijk is onze Provinciegouverneur samen met de deputatie gestart aan een Ronde van Vlaanderen en daaruit blijkt dat de provincie inderdaad

een gewaardeerde partner blijft voor de lokale besturen.

Slot

Ondanks de ongunstige randvoorwaarden wil Provincie Oost-Vlaanderen met het voorliggende meerjarenplan haar ambities voor deze bestuursperiode duidelijk etaleren. Een uitdagend maar realistisch investeringsprogramma, de verdere evolutie naar een "state-of-the-art" bestuur, (o.a. via het invoeren van het nieuwe werken en de centralisatie van al onze diensten), en de blijvende inzet van mensen en middelen om op relevante maatschappelijke vragen een passend antwoord te bieden. Het zit allemaal vervat in het meerjarenplan 2014-2019. De debatten in deze raad bieden een uitgelezen mogelijkheid om de voorliggende plannen te toetsen aan de visie van de raadsleden.

En ik weet wel, het is een voorstel van de deputatie en dus van de meerderheid. Maar ik ben ervan overtuigd dat in veel elementen van ons budget 2014 en het meerjarenplan meerderheid en oppositie zich zullen kunnen terugvinden en dat we over de partijgrenzen heen kunnen samenwerken om ons werk voor de Oost-Vlamingen zo goed mogelijk te doen vanuit een verscherpt provinciaal profiel : voor ieder van ons.

Alexander (Sander) Vercamer

eerste gedeputeerde